

MANUÁL

2022/2023

střední

scioškola

Praha 3

*Milé studentky, milí studenti,
vybrali jste si pro své studium Střední ScioŠkolu, která je v mnoha ohledech jiná než běžné střední školy. Máte zde na jednu stranu velkou svobodu: můžete si vybírat z ateliérů a na jejich podobě se od začátku do konce podílet. Vybíráte si z kurzů ty, které nejlépe vyhovují vašim představám. Podílíte se velkou měrou na tom, jak to ve škole vypadá, co se v ní děje a jaká zde panuje atmosféra. Na druhou stranu máte také řadu povinností: dodržovat termíny a dohody, odevzdávat práci včas, převzít zodpovědnost za svoje učení, starat se o školu, uklízet. Aby tento liberální systém fungoval, jsou potřeba jasná pravidla, jejichž dodržování je vyžadováno. Protože bez hranic a pravidel není svoboda vůbec možná.
Vaši průvodci*

Jak to u nás chodí

Hlavní zodpovědnost za učení má student/ka – tak zní hlavní zásada Střední ScioŠkoly. Prakticky k naplňování této zásady dospíváme dobrou organizací toho, jak studenti/tky rozhodují o plnění vzdělávacího programu. Průvodce/kyně nabízí konzultaci, pomáhá řídit proces. Aktivní jsou především studenti/tky.

Největší prostor nabízejí **ateliéry** – dvoutýdenní výukové bloky na téma, která vyberou studenti/tky během takzvané koordinace. Další možností jsou **kurzy**, pravidelné jedno nebo dvouhodinové učební bloky, které se opakují vždy po dobu osmi týdnů.

Usilujeme o maximální otevřenost – vítáme u nás zajímavé návštěvy ze světa vědy, kultury, podnikání, pedagogiky. **Přednášky a workshopy** tedy nabízejí nejen kmenoví a externí průvodci/kyně Střední ScioŠkoly, ale také lidé, kteří s námi soustavně nespolupracují. Zvát do školy zajímavé osobnosti je také úkolem studentů/tek.

Studenti/tky mají pravidelně v rozvrhu čas na samostudium – mohou jej využívat k práci na ateliéru, přípravě na kurzy nebo práci na individuálních projektech. Tomuto času pro samostudium říkáme **samorost**. V tomto čase se mentoři/rky scházejí se studenty/kami při individuálních i skupinových rozhovorech (tzv. **mentorských kruzích**), kde společně pracují na rozvoji každého studenta/tky. Je to také čas vhodný pro jakékoliv jiné konzultace.

Shromáždění všech studentů/tek a průvodců/kyň je místem přijímání důležitých rozhodnutí, která se týkají života školy. **Kolej** je stálá skupina složená ze studentů/tek všech ročníků a dvou až tří průvodců/kyň, jejíž složení se v průběhu roku mění jen minimálně nebo se nemění vůbec. Funkce koleje je sociální (jde o skupinu lidí, kteří se znají a společně i něco prožili), politická (navrhuje a předjednává body na shromáždění) a organizační (např. deleguje skupinu studentů/tek, kteří mají službu).

Služba se stará o praktický chod školy. Studenti/tky vykonávají službu po dobu dvou týdnů – vynechají tedy vždy jeden ateliér (kurzů se mohou účastnit, mají-li splněny všechny povinnosti).

Střední ScioŠkola má i svůj vzdělávací program. Tedy seznam oblastí, témat, dovedností a zkušeností, neboli souhrnně výzev, kterými by si podle průvodců/kyň měl každý/á student/ka projít. Nejde o nějakou libovůli. **Kurikulum** jsme vytvořili na základě osmi **kompetencí**, na kterých zase dva roky pracovala řada průvodců/kyň ze všech ScioŠkol.

K vytvoření přehledu o studijním pokroku slouží zejména tvoje **digitální portfolio** a webová aplikace **EduMap**. Takový přehled potřebuješ zejména ty sám/sama, aby ses ve svém studiu dobře orientoval/a. Potřebují ho mít ale i průvodci/kyně a vyžaduje ho i Česká školní inspekce.

Ateliéry

Jsou základní učební jednotkou Střední ScioŠkoly. Jsou to dvoutýdenní učební bloky, jejichž cílem je **společně se vzdělávat** a zkoumat svět z různých úhlů pohledu. Velká péče je věnována výběru témat a přípravě na ateliéry.

S návrhem na téma ateliéru přicházejí jak studenti/tky, tak průvodci/kyně, a to v čase k tomu určeném v rozvrhu pro koordinaci ateliérů. Měli by přitom brát v úvahu:

- **zásadu multidisciplinarity:** typický ateliér je kombinací dvou a více témat ze dvou či více různých vzdělávacích oblastí
- **zásadu pestrosti:** témata ateliérů by se měla co nejméně opakovat a co nejvíce doplňovat tak, aby byl zajištěn rovnoměrný rozvoj znalostí, postojů a dovedností všech studentů/tek
- **zásadu praktičnosti:** vždy bychom se měli ptát, co budeme během ateliéru dělat

V první části plánování, tzv. **velké koordinaci**, představí studenti/tky samostatně nebo ve skupinách své návrhy na ateliéry. Návrh musí obsahovat:

- téma ateliéru
- učební cíl (O co nám jde? Co se chceme naučit?)
- popis výstupu či výsledku ateliéru (Co bude na konci?)
- a zejména co nejkonkrétnější odpověď na otázku "Co budeme v ateliéru dělat?" • nepovinně je možné navrhnout, kam se ateliér půjde podívat nebo koho pozve do školy

Výsledkem velké koordinace je přehled schválených ateliérů, včetně personálního obsazení průvodci/kyněmi.

Následuje tzv. **malá koordinace**, které se účastní studenti/tky zapsaní/é na vybraný ateliér. Jejím účelem je vytvořit základní časový plán ateliéru, rozdělit si práci, kterou je nutné udělat ještě před začátkem ateliéru, jako např. zajištění výjezdů a exkurzí, zvaní hostů/tek, zajištění materiálu, apod. Účast na malé koordinaci je podmínka pro uzavření ateliéru. Uznává se jen předem omluvená neúčast v Edookitu. Malá koordinace by měla odpovědět na všechny dosud nevyřešené otázky:

1. Co bude cílem ateliéru?
2. Co budeme dělat společně? A co bude dělat každý zvlášť?
3. Jak poznáme, že je práce hotová a úspěšně splněná? Jaká jsou kritéria pro uznání ateliéru?
4. Kam se půjdeme podívat?
5. Koho pozveme do školy?
6. Jak bude vypadat společný výstup?
7. Mohla by naše práce v ateliéru být užitečná ještě někomu dalšímu?
8. Jak se ateliér bude jmenovat?
9. Budeme v ateliéru plnit nějaké jádro?

Úkolem průvodců/kyň v ateliéru není vymýšlet, jak by měl ateliér probíhat, ale spíš moderovat diskusi tak, aby studenti/ky pokud možno sami dospěli k realistickému plánu a měřitelným výstupům. Jejich hlavním úkolem není vyučovat, dělat rozhodnutí za studenty/ky ani organizovat návštěvy a exkurze. Neměli by si brát slovo častěji než

kdokoli ze studentů/tek. Jejich úkolem je vést studenty/ky k pravidelné reflexi a sebereflexi výsledků práce v ateliérech. Zodpovědnost za výsledek práce nesou výhradně studenti/ky. Žádoucí je, aby výstupy z ateliérů byly co nejpestřejší a neomezovaly se na obligátní powerpointové prezentace a výukové plakáty. V ideálním případě se má aktivita studentů/tek nějak odrazit ve světě mimo zdi školní budovy.

Trváme ale na tom, aby součástí výstupů byly vždy tyto tři věci:

1. Krátká prezentace ateliéru – všechny týmy, které pracují paralelně na různých ateliérech představí ostatním výsledky svojí práce. Forma prezentace není stanovena.
2. Dokumentace ateliéru – všechny studované materiály, prameny a výstupy v digitální podobě uložené na disku Praha3_Studenti ve složce Ateliéry.
3. Každý student připojí výsledky svojí práce, ať už individuální, nebo týmové, do svého digitálního portfolia.

Podrobný návod na úspěšný ateliér najdeš tady: [AT Bomba Markova brožurka FINAL](#)

Kurzy

Kurzy jsou pravidelné učební bloky, které se opakují každý týden po dobu osmi týdnů. Témata a podmínky splnění kurzu určuje průvodce/kyně. Studenti/ky si vybírají z nabídky kurzů podle svého uvážení, ale vždy tak, aby celkový počet hodin v jejich osobním rozvrhu pohyboval mezi 30 a 35 hodinami týdně. Výstupy z každého absolvovaného kurzu zařadí student/ka do svého digitálního portfolia. Studenti se do kurzů zapisují elektronicky. Po zapsání je účast na kurzu povinná. Student, který se bez omluvy nedostaví na první lekci daného kurzového období, bude automaticky vyřazen.

Přednášky a workshopy

Čas pro přednášky, semináře a workshopy externistů/tek a návštěv. O zvaní hostů/tek se starají studenti/ky i průvodci/kyně. Termíny i s krátkou anotací jsou v kalendáři školy. O připravovaných přednáškách a workshopech se informuje na shromáždění.

Samorost

Čas určený především pro samostatnou práci studentů/tek a konzultace průvodců/kyň. Studenti/ky v tomto čase pracují na svých individuálních projektech, dodělávají práci z ateliérů a kurzů, účastní se pracovních skupin a mentorských kruhů. Mohou se dopředu zapsat na konzultaci s kterýmkoliv průvodcem/kyní. Pravidelně se scházejí se svým mentorem/kou.

Mentoring

Jde o vztah mezi studentem/kou (tovaryšem/kou) a průvodcem/kyní (mentorem/kou). Cílem je orientace studenta/ky v systému školy, rozvoj silných stránek a směřování ke studijní autonomii. Mentor/ka má přehled o studiu své/ho tovaryše/ky, pomáhá mu/jí řešit různé problémy. Používá přitom nejčastěji koučovací metody, nedává nevyžádané

radu. Kromě toho ale také vyřizuje absence a omluvenky a setkává se se studentem/kou a jeho/jejími rodiči při tripartitách. Upozorňuje tovaryše/ku na možný studijní neúspěch, pokud mu/jí hrozí, a pomáhá mu/jí najít řešení. Vztah mezi mentorem/kou a studentem/kou je důvěrný, mentoři/ky zásadně nevynášejí informace z individuálních rozhovorů, pokud si to s tovaryšem/kou nevyjednávají. V rozhovorech je omezený prostor i pro osobní otázky, nejedná se ale o terapii. Pokud hrozí překročení této hranice, nabízí mentor/ka pomoc školní psychologu. Student/ka si své/ho mentora/ky vybírá podle vlastního uvážení a možností průvodců/kyň. Student/ka může svého mentora/ku změnit. Mentor/ka může požádat svého/svou tovaryše/ku, aby změnil/a mentora/ku, má-li k tomu vážné důvody.

Mentorský kruh

Studenti/ky, kteří/teré mají stejného/stejnou mentora/ku, se pravidelně v čase samorostu scházejí v mentorských kruzích. Cíle těchto kruhů jsou stejné jako u mentoringu. Formát kruhu umožňuje mentorovi/mentorce šetřit čas a využívat zkušeností starších studentů/tek. Studenti/ky v mentorském kruhu pracují před koncem pololetí na sebehodnocení, které bude základem jejich vysvědčení.

Individuální projekt

Individuální projekt je studentská práce, která má jasný cíl nebo vizi, je časově ohraničená (zhruba jedno pololetí) a má jasně popsany výsledek a kritéria hodnocení. Student/ka si ho může zadat u kteréhokoliv průvodce či průvodkyně. Zvládnutí individuálního projektu je pro nás důležitým ukazatelem míry studijní autonomie studenta/ky. Velmi doporučujeme, aby studenti na svých IP pracovali.

Postupový individuální projekt

Student/ka si pro individuální projekt vybere téma nebo způsob zpracování, které má pro něj/ni přínos a je pro něj/ni výzvou. Nemá to tedy být něco, co student/ka už zvládá – buď téma, nebo forma musí přinášet posun.

Téma, cíl, způsob, jakým k němu dojde, a kritéria kvality student/ka obhájí před průvodcem/kyní, kterého/kterou si vybral/a jako garanta/garantku. Student/ka má právo zvolit si ještě externí/ho konzultanta/ku svého IP. Osobu externí/ho konzultanta/ku musí odsouhlasit průvodce/kyně, se kterým student/ka svůj IP konzultuje.

Postupový individuální projekt je studentská práce, která má jasný cíl nebo vizi, je časově ohraničená (zhruba jedno pololetí) a má jasně popsany výsledek a kritéria hodnocení.

Projekt splňuje následující kroky:

1. Formulování vize a cíle
2. Formulování způsobu řešení projektu (jak k cíli dojdou, co budou dělat)
3. Uvědomění si, kam mě projekt posune, co se na něm naučím.
4. Písemné souhrnné zadání projektu (typicky k němu student/ka dojde při druhé konzultaci): obsahuje téma, co je cílem, kritéria kvality (Jak poznáš, že je to hotové?), stručný časový plán
5. Pravidelné konzultace s průvodcem/kyní nad pokračující prací, překážkami, změnami a problémy. Pokud to požaduje konzultant/ka, v harmonogramu je čas pro zpracování připomínek konzultantů/tek
6. Student/ka uloží výsledek práce (dokumentaci, záznam apod.) do svého portfolia, včetně reflexe a sebehodnocení. Odkaz vloží do splněné výzvy v EduMap.
7. Odevzdání práce má a respektuje předem domluvený termín
8. Prezentace IP před publikem

Autonomní student/ka

Status určen pro všestranně pokročilé studenty/ty, kteří/které dlouhodobě prokazují schopnost pracovat samostatně i ve skupině, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy respektující a efektivní komunikací, jsou citliví/é k potřebám druhých, umějí si naplánovat svou práci, jsou schopni/é sebereflexe. **Na autonomní studenty/ty se nevztahuje studijní povinnost plnit docházku do ateliérů.**

Kritéria pro získání statusu autonomního studenta/ studentky:

1. Student/ka realizuje nejméně **dva postupové individuální projekty** u dvou různých průvodců (potvrzuje garant/ka individuálního projektu)
2. Student/ka vede **dva postupové ateliéry** (viz níže; potvrzuje průvodce/kyně v daném ateliéru)
3. Při individuálním rozhovoru s mentorem společně proberou, zda student/ka dlouhodobě prokazuje **schopnost samostatné práce i práce ve skupině**, zároveň student/ka mentorovi představí plán svého autonomního studia. (potvrzuje mentor)

Kritéria postupového ateliéru:

Student/ka

- nemusí být navrhovatelem*kou AT, ale musí hrát klíčovou roli při jeho realizaci
- (spolu)vedl*a úspěšně malou koordinaci
- (spolu)vedl*a úspěšně alespoň některé koordinační hodiny ateliéru (průběžné plánování, rozdělování práce)
- pomáhal*a ostatním v ateliéru s problémy, překážkami
- navrhl*a formu závěrečné reflexe, pomohl*a ji zrealizovat
- hrál*a klíčovou roli při domlouvání a realizaci prezentace
- vyžádal*a si a dostal*a zpětnou vazbu ke své práci od účastníků a vedoucí*ho ateliéru

Ateliér

- zahrnoval aktivity, díky kterým překročil minimalistický rámec samostudium - studium ve skupinách - prezentace individuální práce - prezentace práce ve skupinách
- např. ateliér byl založený na konečném produktu (př: koncert, výstava, atlas, divadelní představení...), na přímé zkušenosti (př: exkurze, výroba, nácvik...) nebo alespoň na reflektovaném setkání s hosty (besedy, semináře...)
- byl většinou účastníků, včetně vedoucího, vyhodnocen jako přínosný a dobře koncipovaný a zorganizovaný

Přehled o splnění podmínek autonomního studia je v tabulce [Autonomní studenti](#).

Shromáždění

Shromáždění všech studentů/ek a průvodců/kyň je místem přijímání důležitých rozhodnutí, která se týkají života školy. Shromáždění rozhoduje shodou (konsensem) všech přítomných členů/ek. Shromáždění může k řešení jednotlivých záležitostí vytvářet pracovní skupiny.

Shromáždění:

- rozhoduje o pravidlech vzájemného soužití
- rozhoduje o pravidlech využití školního majetku
- rozhoduje o prezentaci školy na veřejnosti
- rozhoduje o využití prostředků na vybavení a investice
- rozhoduje o využití školních prostor
- rozhoduje o právech a povinnostech služby nad rámec tohoto manuálu • rozhoduje o podobě kolejí a o způsobu zařazení studentů/ek a průvodců/kyň do kolejí
- rozhoduje o spolupráci školy s jinými subjekty
- podává návrhy a vyjadřuje se k jakýmkoliv jiným záležitostem týkajícím se školy

Konkrétní pravidla se řídí Manuálem shromáždění. Najdete ho na disku Studenti ve složce Shromáždění. Rozdělení rozhodovacích pravomocí mezi vedením školy, sborem průvodců a shromážděním se řídí [Ústavou Střední ScioŠkoly](#).

Kolej

Kolej je stálá skupina složená ze studentů/ek všech ročníků a nejméně dvou průvodců/kyň, jejíž složení se v průběhu roku mění jen minimálně nebo se nemění vůbec. Koleje mají tři funkce:

- sociální (jde o skupinu lidí, kteří se znají a společně i něco prožili)
- politickou (navrhuje a předjednává body na shromáždění)
- organizační (např. deleguje skupinu studentů/ek, kteří mají službu) Kolej je možné při splnění určitých podmínek změnit. Podrobněji viz [Manuál kolejí](#).

Služba

Od studentů/ek očekáváme, že budou svojí aktivitou chtít měnit svět, v němž žijí, k lepšímu. Součástí tohoto přístupu je zvládnutí praktických činností, které vyžaduje každodenní chod školy.

Službu vykonává tým složený ze studentů/tek a jednoho průvodce. Týmy se střídají po dvou týdnech, jež odpovídají trvání jednoho ateliéru. Studenti/tky, kteří vykonávají službu, se tedy v daném období ateliérů nezúčastňují. Pokud jim to povinnosti služby dovolí, docházejí na kurzy. Každý/á student/ka plní službu nejméně dvakrát ročně.

Povinnosti služby jsou následující:

- Sekretariát – vyřizování telefonické a e-mailové korespondence, nákupy spotřebního materiálu, archivace části dokumentů (o účetnictví, personalistiku apod. se stará vedení nebo Olga)
- Sociální síť – studenti/ky spravují školní Facebook a Instagram
- Zvelebování školy – služba navrhuje změny a v případě schválení shromážděním je realizuje
- Vnitřní informovanost – služba je zodpovědná za to, že všichni vědí, co se kdy děje a kde má kdo být. K tomu slouží domluvené formy elektronické komunikace, nástěnky, popřípadě ústní oznámení.
- Organizace prezentací ateliérů
- Úklid školy
- Další případné práce pro zajištění chodu školy
- Poslední den služby předat agendu nastupující službě

Pracovní doba služby je denně od 8:30 do 15:45. To znamená, že alespoň jeden člen služby musí být ve škole – ten zodpovídá za pořádek ve škole (úklid, nádobí, koše). Pokud někdo zjistí, že nemůže tuto povinnost plnit, zajistí za sebe náhradu. V pondělí se celá služba sejde ve škole v 9:00. Vykonávat službu znamená pracovat na dohodnutých úkolech: pouhá přítomnost na gauči nestačí.

Kompletní a aktualizovaný výčet povinností služby najdete na disku Služba ve složce Manuály pod názvem Manuál pro službu.

Služba dostává zpětnou vazbu ke své práci prostřednictvím reflexe na shromáždění.

Službu je možné si splnit také formou **Designérského workshopu** - jedno kurzové období DW odpovídá jedné službě. Podrobněji o workshopu v dokumentu [Designérský workshop](#).

Tělesná výchova

Tělocvik je povinný. Lze ho plnit účastí na kurzech (2h týdně) nebo účastí na pohybových ateliérech (1 AT = 1 kurzové období tělocviku).

Portfolio

Slouží každému jednotlivému studentovi/ce jako nástroj vlastního učení a poznávání. Pravidelně se nad ním schází s mentorem/kou, který/á má k portfoliu stálý přístup. Kompletní portfolio (součástí je seznam všech studijních aktivit, kterých se student/ka zúčastnil/a) je podmínkou připuštění k maturitě. Student/ka si vede portfolio průběžně, v digitální podobě. Konkrétní podoba či aplikace nejsou předepsány. Požadavky na portfolio jsou následující:

- možnost přehledného ukládání souborů různého typu
- upravování dokumentů
- vyhledávání
- sdílení a prezentace

“Best of” prezentace

“Best of” prezentace je představení práce, kterou student/ka považuje za svoji nejlepší v daném pololetí. Prezentuje ji před spolužáky/spolužačkami, případně i veřejností, na konci každého pololetí.

Omlouvání absencí

Absence studenta omlouvají rodiče v Edookitu. Předem známé absence se omlouvají dopředu, jako avízo o absenci. Omlouvat absence a pozdní příchody lze i zpětně. Pokud student odchází ze školy dříve, než končí jeho hodiny v rozvrhu, musí být tato absence písemně omluvená rodiči, ideálně opět v Edookitu. Zletilí studenti omlouvají své absence sami.

Kompetence

Osm ScioKompetencí určuje cíle vzdělávání ve ScioŠkolách. Jsou to oblasti, ve kterých děti a studenty/ky rozvíjíme, cesty, po kterých je vedeme. Odvíjejí se od mise ScioŠkol: „Připravujeme děti a mladé lidi na život ve 21. století tak, aby uměli zít život do svých rukou a mohli se stát tvůrci budoucnosti.“ Vzdělávání a učení je proces, který trvá celý život. ScioKompetence nejsou jen pro děti a studenty/ky, je to výzva pro každého.

1. Řídím a poháním své učení (učební autonomie)

Svět bude čím dál složitější a změny budou přicházet rychleji. Proto je a bude nezbytné se učit celý život, zůstat zvědavý/a a mít potěšení z poznávání a současně brát změny jako výzvu a příležitost k učení. Už dnes jsou ve výhodě ti, kdo se rádi učí, rozumí svému učení, umí ho řídit, pohánět, plánovat i reflektovat. Umět se učit to je v 21. století naprostá nezbytnost.

2. Vybírám si, co (a koho) si pustím do mysli

Informace a jiné vjemy se na nás hrnou ze všech stran. Je jich mnohem víc, než co je náš mozek schopen zvládnout. Hodně jich je zbytečných, mnohé jsou manipulativní, lživé nebo dokonce škodlivé. Ale i zajímavých a užitečných informací je moc. Proto je třeba se naučit mezi nimi aktivně vybírat ty nejdůležitější, nejužitečnější a průběžně filtrovat záplavu těch ostatních. Bez téhle kompetence se v narůstajícím přívalu informací nedá přežít.

3. Rozumím sám sobě

Pro spokojený život je třeba mít pevné body, něco jistého, stálého. Jedinými trvalými průvodci našich životů jsme my sami. Je třeba, abychom se na sebe mohli vždycky spolehnout, nejen dnes, ale i za padesát let. A to se nám povede, když se naučíme rozumět sami sobě. Bez toho se nebudeme umět v proměnlivé a nejisté budoucnosti rozhodovat a ztratíme vnitřní svobodu. Rozumět sám sobě vždy bylo, stále je a čím dál víc bude základem spokojeného života.

4. Odolávám nejistotě, neúspěchu i stresu (odolnost)

Současnost přináší mnoho nejistoty a stresu. Koronavirus všem ukázal, že to, co jsme pokládali za jisté, se může během pár dnů úplně změnit. Čeká nás složitý a nepředvídatelný svět, budeme se muset rozhodovat pod tlakem, často v nejistotě. Budeme čelit chybám svým i jiných, zažijeme stres, neúspěchy, nepřízeň osudu. Mohou přijít i prudké a zcela nečekané změny, díky kterým dojde i ke zhoršení kvality života. Je třeba se na všudypřítomnou nejistotu připravit, zvyšovat svou odolnost, otužovat se.

5. Buduji a udržuji dobré vztahy

Doba života bude delší. Bude třeba umět dobře fungovat nejen v dlouhodobých vztazích s rodinou a přáteli, ale také vytvářet a udržovat dobré korektní vztahy se širším okruhem lidí. Třeba ve škole, v práci, se sousedy, v komunitě, na sociálních sítích, se svými oponenty/kami, nebo i s úplně cizími lidmi. Každý přemýšlí a prožívá svět jinak, umí jiné věci, pokud se naučíme dobře vycházet s různými lidmi, můžeme se od každého z nich něco naučit. Dobré vztahy byly, jsou a budou pro plnohodnotný život nezbytné a jejich význam v proměnlivé budoucnosti poroste.

6. Konám dobro a stavím se zlu (kategorický imperativ)

“Nejvíce se vyplatí, když člověk člověku pomáhá,” píše Jan Werich v pohádce Královna koloběžka. A platí i opak, přehlížet nebo tolerovat zlo se nakonec vždy vymstí, i když postavit se zlu vyžaduje často velkou odvahu i osobní oběti. vést smysluplný život to znamená i být užitečný pro své okolí i pro společnost. Celý život ti bude pomáhat zkušenost, že dobré skutky přinášejí dobrý pocit a že je radost pomáhat ostatním.

7. Jsem tvůrcem budoucnosti světa

Každý nese svůj kousek odpovědnosti za budoucnost světa, každý může přispět k řešení problémů, ať už jsou lokální nebo i globální, malé i velké. A každý by si měl být vědom, že i neúčastí či nezájmem se podílí na podobě budoucnosti. Připravujeme děti budoucnost nejen přijmout a zvládnout, ale také ji aktivně ovlivňovat a spolu-vytvářet. Ať už se bude svět vyvíjet jakkoliv, je povinností každého usilovat o to, aby byl lepší.

8. Mám život ve svých rukou

Každý člověk chce vést smysluplný, naplněný a spokojený život a plnit si své sny. Těžko můžeme být v životě svobodní, pokud budeme ve vleku náhod osudu, obětí okolností či hříčkou v rukou technologií a umělé inteligence. Proto je důležité umět se svobodně rozhodovat, mít autonomii, zvládat překonávat překážky, dosahovat své cíle, a spoustu dalších věcí, které rozvíjíme skrze všechny naše Sciokompetence. Zkrátka umět si (vždy) najít vlastní cestu, jak mít život ve svých rukou.

Podrobněji o kompetencích v tomto [dokumentu s odkazy](#).

EduMapa

EduMapa je webová aplikace, která studentům/škám pomáhá mapovat studijní pokrok. Je v ní přehledně vidět, co je nutné za čtyři roky studia zvládnout, co už má student/ka hotové, na čem právě pracuje a co ho/ji ještě čeká.

- oblast jader – EduMapa nabízí 36 jader, tedy povinných výzev – témat, dovedností nebo zkušeností.
- oblast volitelné – v aplikaci student/ka nalezne také narůstající počet zajímavých volitelných výzev pro své studium; výzvy mohou ve spolupráci s průvodci/kyněmi tvořit také studenti/ky.
- oblast odborného vzdělávání – dále jsou zde výzvy z Dramatické výchovy a Humanitních studií. Na pedagogickém lyceu, což naše škola podle oficiálního zařazení je, si student/ka vybírá jeden z těchto oborů. A v EduMapě každému z nich odpovídají čtyři výzvy. Nejpozději na začátku třetího ročníku by si měl/a každý/á student/ka vybrat jednu z těchto oblastí a výzvy si splnit. To ale neznamená, že ostatní si je vybírat nemohou, právě naopak.
- oblast další – kromě toho EduMapa přehledně zobrazuje i další věci: splněné prezentace Best of, splněnou účast v kolejiích a na shromáždění, úspěšně splněné ateliéry a individuální projekty nebo odpracované služby.

Pro přehlednost jsou všechny povinné a povinně volitelné výzvy v následující tabulce.

Seznam povinných výzev v EduMapě

Výzva	Popis / Cíl
Buňka, genetika a mikrosvět	Rozumím stavbě buněk a funkci organel. Chápu rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou, mezi bakteriemi a viry a mám představu o rozměrech mikrosvěta. Seznámím se s genetikou a principy dědičnosti.
Česká historie	Orientuju se v české historii (rozumím tomu, jak došlo ke vzniku Československa, k převratu 48, co byla Stb, rok 89, privatizace, 1918,1938,1948,1968,1988,1993); Vnímám kořeny současného stavu české společnosti. Umím si vyhodnotit skandální

	články v médiích využívající historické metafory nebo hodnotící míru spolupráce s minulým režimem.
Čí je to příběh / Výzkum historie	Rozumím tomu, že historie je vytvářena historiky a jak zaměření a osobnost autora ovlivňuje interpretaci celého příběhu. Dokážu si zařadit osobnost autora a vyhodnotit, jaký pohled od něj lze očekávat.
Čtu odborný text	Přečtu a porozumím populárně naučnému článku nebo odbornému textu. Vyhledám pojmy, kterým nerozumím, a vysvětlím jejich význam vlastními slovy spolužákovi/žačce. Vyberu důležité informace. Shrnu podstatu textu. Pátrám po záměru autora/ky. Dovedu postřehnout jeho/její argumentační postup, kterým dochází k závěru. Sleduji a hodnotím, jakými zdroji je text podložen. Dokážu nově získané informace použít v diskuzi.
Domluví se anglicky	Prokážu, že dokážu angličtinu aktivně použít a dorozumím se s různými lidmi v různých situacích.
Druhý cizí jazyk	Vyzkouším si po dobu dvou kurzových období učení jazyka jiného než čeština a angličtina.
Finanční gramotnost	Umím sestavit rozpočet, spočítat kolik stojím a kde můžu v případě potřeby ušetřit. Umím spočítat složené i jednoduché úročení. Umím porovnat finanční produkty na trhu a vybrat si z nich. Rozumím pojmům jako spoření nebo hypotéka.
Grafy a vzorce	Umím popsat data z běžného života pomocí grafu i vzorce a rozumím tomu, jak spolu souvisí. Zním pojem funkce a rozumím mu. Umím nakreslit graf funkce v ruce i tabulkovém editoru.
Jak se dělá historie	Chápu, že historie je vytvářena na základě primárních (původních) zdrojů a vždy je interpretací daného autora. V případě nejstarších dějin stavím na drobných nálezech, v případě nejnovějších dějin zase narážím na limity paměti. Získám vlastní badatelský zážitek.
Jak se učím?	Zním různé efektivní učební strategie, vím, které mi vyhovují, a umím je využít.
Já a mé zdraví	Aktivně přistupuji ke svému životnímu stylu a vytvářím si zdravé návyky. Pravidelně se věnuji fyzické aktivitě a vnímám její hodnotu. Doplnuji svůj jídelníček, aby byl vyvážený. Zním nejčastější příčiny civilizačních chorob.
Lidské tělo	Vím, jaké orgány se nacházejí v lidském těle, jak fungují a jak se dá rozpoznat, když nefungují správně. Umím popsat základní populační choroby (Diabetes 1. a 2. typu, alergie, nízký a vysoký tlak, rakovina, mozková mrtvice, infarkt). Chápu, jak fungují některé procesy v lidském těle, které nás udržují při životě (dýchání, krevní oběh, imunitní reakce, trávení..).
Čtím majestát zákona	Zákony nás omezují, ale hlavně nám slouží. Vláda práva je jedna z největších vymožeností, ke kterým lidé dospěli. Poznej, jak se právní normy liší od všech ostatních norem. Pochop, jak vznikají, jaký je rozdíl mezi právem a spravedlností. Nauč se rozlišovat, pod jaké právo ten který problém patří, poznej soustavu soudů, nahlédni do práce advokáta/ky. Vyzkoušej si roli žalující/ho i žalované/ho. Zkus si napsat podání. Jak by vypadala společnost bez práva? A existuje nějaká taková?
Náročná životní situace	Zním základy první pomoci a umím je účinně použít v krizových situacích. Vím, že v případě potřeby existují instituce, kam se mohu obrátit a nebojím se požádat o pomoc. Mám za sebou zkušenost (alespoň zprostředkovanou) s náročnou životní situací a vím, jak v ní ideálně postupovat.

Nástroje informační gramotnosti	<p>Vyhledávám ve volně dostupných digitálních zdrojích (Google, Google Scholar) a uvědomuji si jejich úskalí (například personalizace vyhledávání). Vyzkouším si vyhledávání v katalozích nejméně tří knihoven (Městská knihovna Praha nebo knihovna v místě bydliště, Národní knihovna, Národní technická knihovna). Mám představu, pro jaký typ informací se obrátit na volně dostupné webové stránky, do knihoven nebo vědeckých článků.</p> <p>Rozumím tomu, k čemu slouží v textu citace a umím je správně vytvořit. (rovina právní - autorský zákon, etická - není v pořádku zcizit něčí dílo a otázka důvěryhodnosti - na kvalitních zdrojích stojí důvěryhodnost našeho textu nebo sdělení). Rozumím tomu, co je citační norma a proč se používá. Vyzkouším si práci s nejméně jedním generátorem citací (Citace.com, Zotero, nástroj pro citace v MS Word).</p> <p>Dokážu vysvětlit, co je plagiátorství a vím, jak se mu vyhnout.</p>
Nerovnost, chudoba a diskriminace	<p>Dokážu uvažovat o možných příčinách situace člověka, který se ocitl na okraji společnosti. Dokážu navrhnout, jak by se mu dalo pomoci. Dokážu jmenovat služby, které lze nabídnout člověku ve zvolené tíživé sociální situaci (uprchlík/ice, člověk v psychické krizi, člověk s duševním onemocněním, oběť násilí, člověk, který ztratil bydlení, uživatel/ka drog). Dokážu uvažovat o rizikových situacích, které by mohly potkat i mě a mohly by vést i pro mě ke ztrátě životního standardu nebo k vážným sociálním problémům. Víím, jak takovým situacím předcházet a jak je řešit.</p>
Ochutnávka chemie	<p>Proč se do každého krému dává kyselina hyaluronová? Jaký efekt na nás má kafe? A co třeba kokain? A co třeba kyanid? Které opalovací krémy mohou být nebezpečné? Jsou šampóny bez chemie opravdu bez chemie? Jak funguje chemie v našem vlastním těle? Chemie je skvělá, umí zachraňovat i ničit životy, proto byste o ní měli něco málo vědět.</p>
Píšu v angličtině	<p>Seznámím se s různými formáty psaného textu v angličtině, a alespoň pět z nich si sám/a vyzkouším. Víím, kde hledat gramatická pravidla, když si nejsem jistý/á a osvojil/a jsem si práci se spellcheckem. Díla, která evidentně neprošla automatickou kontrolou pravopisu, budeme vracet k přepracování.</p>
Poezie	<p>Přečtu básnickou knihu z maturitního seznamu a napíšu rozbor, ve kterém použiju základní pojmy z poetiky (zejm. téma, motiv, jazykové prostředky s důrazem na obrazná pojmenování; verš, rým).</p>
Posouvám se v angličtině	<p>Identifikuji své vlastní mezery a posunu se v tom, co mi nejde na úroveň, kterou si předem stanovím.</p>
Potřebujeme pravopis?	<p>Znám základní pravopisné jevy. Při práci používám korektor pravopisu a Internetovou jazykovou příručku.</p>
Próza	<p>Přečtu prozaickou knihu z maturitního seznamu a napíšu rozbor, ve kterém použiju základní pojmy z literární teorie (titul, téma, motiv, prostor, čas, příběh, vypravěč, postava, kompozice, jazyk, autor, interpretace).</p>
Přečtu dvacet knih	<p>Přečtu dvacet knih z maturitního seznamu podle kritérií výběru. Vylosuju si ze seznamu jednu a na základě ukázky knihu interpretuji, zasadím do souvislostí a odpovím na otázky průvodce.</p>
Přečtu si knížku v angličtině	<p>Vyzkouším si přečíst knížku v běžné angličtině, anebo trénuji čtení zjednodušených knížek na své úrovni.</p>
Psychohygiiena	<p>Identifikuji si vlastní stresory a pojmenuju mechanismy, jak pracuju s jejich vyrovnáváním. Vyzkouším alespoň jednu techniku na sobě.</p>
Rozumím videu v angličtině	<p>Prokážu, že rozumím běžné mluvené angličtině a dokážu si pro sebe vzít užitečné informace ze vzdělávacího videa.</p>

Seznámení s fyzikou	Proč drží letadla ve vzduchu? Jak funguje globální oteplování? Proč a jak se využívají jaderné elektrárny? Jak by měla vypadat elektrická síť, abychom zabránili klimatickým katastrofám? Jak se snižuje dojezd elektrických aut a jak rychle dokáže zabrzdit rozjetý vlak? To vše dokáže odhalit fyzika. Pokud se s fyzikou seznámíte i vy, svět vám může připadat transparentnější a krásnější.
Umíme matematiku	Dokážu převést příklad ze života (slovní úlohu) na rovnici. Nemám problémy počítat s procenty. Rozumím tomu, co procenta znamenají. Umím použít trojčlenku. Víím, co znamená přímá a nepřímá úměra.
Statistika	Chápu pojmy modus, medián, průměr, vliv krajních hodnot, (rozptyl), korelace. Umím je najít, vybrat nejvhodnější ukazatele. Chápu, že nevhodné použití statistiky poskytuje zavádějící údaje, umím to odhalit. Umím udělat jednoduchý statistický průzkum / umím interpretovat data statistického výzkumu.
Teorie a praxe demokracie	Obhájím demokratické hodnoty a prosazuju je, znám principy fungování demokratické společnosti a politiky v užším slova smyslu.
Timeline světových dějin	Orientuju se zevrubně ve světových dějinách; Ztvárním časovou osu světových dějin, na kterou zaznamenám dle svého úsudku nejvýznamnější epochy a události, které ovlivnily vývoj lidské civilizace do dnešní podoby. Všímám si souvislostí s dnešním světem.
Trénuji dovednost	Umím se dlouhodobě pravidelně zdokonalovat ve vybrané dovednosti. Po dobu nejméně 3 měsíců se minimálně 3krát týdně samostatně věnuji zdokonalování dovednosti. Jednou týdně sdílím důkazy o svém pokroku vybrané skupině lidí nebo garantovi.
Úvaha	V textu vyjádřím svůj názor na problém a podepřu jej vhodnými argumenty. Dokážu vnímat problém z různých perspektiv.
Výzvy globálního světa	Konfrontuji svou představu o globálním problému s dostupnými daty. Objasním některé příčiny rozdílu v ekonomické výkonnosti různých zemí. Popíšu hlavní ekonomické příčiny globalizace a její hlavní trendy. Popíšu některé průvodní jevy sociální a kulturní globalizace. Uvažuji o vybraném problému globálním jak z hlediska morálky a svědomí, tak z hlediska efektivity. Vysvětlím, za které problémy globálního světa se cítím zodpovědný/á, za které ne, a proč.
Za co budu bojovat	Chápu své vlastní hodnoty a způsob morálního usuzování, víím, odkud se vzaly a v jakých situacích se podle nich rozhodují. Víím, jaké hodnoty zastávají druzí a kdy jsou v konfliktu s mými.
Základní početní operace a rovnice	Ovládám základní početní operace, zvládám jednoduché rovnice; umím upravit jednoduché rovnice a soustavy rovnic; umím pracovat se závorkami, znaménky, roznásobovat, dělit, počítat se zlomky; Základy geometrie. Počítám objemy a obsahy. Odhaduju výšky, vzdálenosti.

Seznam povinně-volitelných výzev v EduMapě

Dramatická výchova

Výzva	Popis / Cíl
Divadelní / dramaticko-vý	Rozhodl jsem se pro individuální nebo skupinový divadelní nebo dramaticko – výchovný projekt, jehož téma jsem konzultoval. Rozvrstvil jsem si práci v čase a naplnil předem

chovný projekt	stanovený cíl (buď v původní formě, nebo v pozměněné v závislosti na dramaticko – výchovném / divadelním procesu). Proces jsem reflektoval v rámci skupinové reflexe a poznatky z něj dokážu aplikovat v budoucí (nejen) divadelní / dramaticko-výchovné práci.
Divadelní přehlídka s workshopem	Prakticky jsem si zažil intenzivní práci ve workshopové skupině, kterou jsem si zvolil dle nabízených témat (dle nabízené škály daného ročníku). Zároveň jsem se stal divákem rozličných inscenací, lišících se tématy, stylem, žánrem, cílením na diváka a dalším využitím divadelních prostředků. Na nich jsem se naučil aplikovat různorodé divadelní principy, intenzivně jsem se mohl věnovat jedné umělecké oblasti a lépe ji poznat a zároveň sebe samého v dané oblasti. Výjezd na divadelní přehlídku se uskuteční každý školní rok – dle aktuální situace a skupiny a její preference.
Dramatická výchova	Zažil jsem si dramaticko-výchovný proces a pochopil jsem, že je to učení výsostně zkušenostní a nepřenositelné. Vnímám sebe, své tělo, svůj hlas a pracuji na těchto složkách projevu jak samostatně, tak celistvě. Jsem si vědom toho, že každá z nich má svou roli v lidském projevu. Pečuji o svůj hlas. Svě tělo vnímám jako svou součást a učím se s ním pracovat. Chápu koncept tří K ve při skupinové práci (kontakt, komunikace, kooperace). Jsem schopný pracovat v ní pracovat, kolektivně v ní budovat důvěru a vnímat role, které v ní každý člen má. Využívám hru v roli při hrových celcích a dramaticko-výchovných lekcích. Orientuji se v základních technikách a metodách dramatické výchovy. Víím, proč je umění v životě důležité a hledám si cestu k tomu, které je mi blízké. Vnímám a rozvíjím vlastní obrazotvornost a tvořivost, dokážu ji aktivně využívat a prohlubovat. Díky využití hry v roli chápu životní situace v jiném rozměru a jsem schopen nahlížet je z nových úhlů pohledu. Umím naplánovat a odvést vlastní blok her a dramaticko – výchovnou lekci.
Já divák	Hledám si svou cestu k myšlení o divadle a divadelnímu umění všeobecně. Zkoumám cesty, kterými ke mně promlouvá a učím se pracovat se symbolikou a rozlišností divadelních forem. Rozumíme tomu, že divadelní umění je neustálým procesem, a hledám odpovědi na to, proč tomu tak je. Po barvitě divácké zkušenosti jsem schopen divadelní inscenaci analyzovat. Dokážu diskutovat o žánru, výrazových prostředcích a divadelní formě – těmto pojmům nejen rozumím, ale také o nich dokážu přemýšlet v historickém, společenském a uměleckém kontextu.

Humanitní studia

Výzva	Popis / Cíl
Co z toho (ekonomická logika života)	Dokážu analyzovat nějakou všední situaci z hlediska ekonomické efektivity (čeho se vzdávám, když něco volím, a proč mi to stojí za to). Popíšu ekonomické souvislosti jednoho sociálního nebo environmentálního problému (např. globální změna klimatu - dostupnost a kvalita zdravotní péče - segregace ve školství...) Objasním hlavní příčiny globálního ekonomického růstu od pol. 19. st. Dokážu stručně popsat hlavní stanoviska v diskusi o vztahu ekonomiky a státu. Dokážu objasnit důležitost vlády práva a důvěry mezi lidmi pro fungování ekonomiky. Chápu, jaké jsou základní funkce trhu. Dokážu uvést příklady situací, kdy trh řeší problém zdrojů efektivně, a situací, kdy selhává.
Poznej svůj matrix	Dokážu uvést příklad, na kterém je vidět, že "skutečnost" není daná absolutně, ale je utvářena společensky. Chápu, že sdílené pojmy a pojetí reality jsou pojivo, které drží lidi pohromadě a umožňuje jim spolu žít a spolupracovat. Dokážu vysvětlit, proč lidé z různých kultur často věří a rozumí úplně odlišným "realitám". Dokážu uvést příklad střetu kultur nebo subkultur.
Společnost	Vím, že v celospolečenském měřítku i v malých lidských skupinách fungují zákonitosti –

pod lupou	chování lidí lze proto s určitou mírou pravděpodobnosti modelovat a předvídat. Vyberu si alespoň DVA ze společenských fenoménů a věnuji se jim více do hloubky.
Víry	Chápu roli víry, spirituality a náboženství v životech lidí na této planetě. Dokážu mezi vírou a náboženstvím rozlišit. Znáám základní projevy, texty a přikázání největších světových náboženství. Na příkladech vysvětlím, jakou roli hraje náboženství v současné světové i české společnosti.

Podmínky postupu do dalšího ročníku

Co	Kdo uznává	Reparát
Student/ka si vede digitální portfolio tak, že na vyžádání vyhledá konkrétní materiál.	Mentor/ka průběžně dává zpětnou vazbu a na konci roku uznává.	Student/ka si vytvoří pořádek v portfolio přes prázdniny.
Student/ka úspěšně uzavřel/a alespoň 70% všech ateliérů, kterých se mohl/a zúčastnit. Poznámka: ve šk. roce 22/23 bude 16 ateliérových období, z toho dvě je každý student ve službě. 70% ze 14 ateliérů je 10.	Průvodci/kyně v konkrétních ateliérech zapisují do Edookitu.	Student/ka se dohodne na prázdninové práci, která bude spočívat v týmové spolupráci v rozsahu 34 hodin za chybějící ateliér.
Student/ka uspokojivě splní povinnosti služby ve dvou ateliérových obdobích (ve čtvrtém ročníku jednu) nebo povinnosti dvou designérských workshopů (ve čtvrtém ročníku jednoho).	Olga a průvodce/kyně ve službě zapíše na konci služby do EduMapy. Mentor/ka na konci roku vyhodnocuje.	Student/ka vykoná práci pro školu v průběhu prázdnin v rozsahu 34 hodin za chybějící službu.
Student/ka má na závěr ročníku splněn předepsaný minimální počet jader. - na konci 1. ročníku 8 jader - na konci 2. ročníku 20 jader - na konci 3. ročníku 32 jader - na konci 4. ročníku 36 jader	Průběžně uznávají splnění jader jejich garanti/ky v EduMapě. Mentor/ka na konci roku vyhodnocuje.	Student/ka během prázdnin samostatně splní dohodnutým způsobem chybějící počet jader. Průvodce, který je dohodnutým garantem této práce doporučuje, zda práci uzavřít, finálně rozhoduje Komise letní práce.
Student/ka v každém pololetí prvních třech ročníků naživo prezentuje během "Best of" svou nejlepší práci.	Uznává mentor/ka s podporou průvodců/kyň z dané koleje. Mentor/ka zaznamenává v EduMapě.	Student/ka naživo prezentuje ve stanoveném náhradním termínu ještě během školního roku.
Student/ka má na celoškolském shromáždění alespoň alespoň 70% účast.	Uznává mentor/ka na základě docházky v Edookitu.	Student/ka vykoná práci pro školu v průběhu prázdnin v rozsahu chybějících hodin.

Student/ka má na kolejním shromáždění alespoň alespoň 70%.	Uznává mentor/ka na základě docházky v Edookitu.	Student/ka vykoná práci pro školu v průběhu prázdnin v rozsahu chybějících hodin.
Student/ka má na tělocviku účast alespoň 70%.	Uznává garant/ka tělesné výchovy na základě docházky v Edookitu.	Konkrétní podobu určí garant/ka tělesné výchovy.

Podmínka ukončení studia

Student/ka má splněna 4 odborná jádra z dramatické výchovy nebo humanitních studií. Student/ka absolvovala 4 týdny pedagogické praxe.	Uznávají garanti/ky dramatické výchovy, humanitních studií a pedagogické praxe.
--	---

Ze závažných důvodů může postupové podmínky sbor průvodců po dohodě s mentorem individuálně změnit.

Tabulka garancí

David Čeněk	španělština, francouzština
Filip Dobrovolný	čeština, francouzština
Iva Baldová	jazyky
Jana Římanová	dějepis, čeština
Jana Šeráková	dramatická výchova
Linda Bubínková	tělocvik
Ondřej Batka	čeština, práce s textem, pedagogické praxe
Saša Kohoutová	dějepis, čeština
Štěpán Beránek	umění
Štěpán Moravec	společenské vědy
Tereza Chalupová	přírodní vědy, matematika
František Jůna	přírodní vědy, tělocvik
Nicole Kocúrová	angličtina, biologie
Andrea Zemanová	přírodní vědy, tělocvik
Klára Frkousová	matematika

Seznam zkratk

AT – ateliér

BC – Basecamp

IMP – individuální maturitní projekt **IP** – individuální projekt

IR – individuální rozhovor

KOO – koordinace

MK – malá koordinace (někdy i mentorský kruh)

P+W – přednášky a workshopy **SHR** – shromáždění

TMP – týmový maturitní projekt **VK** – velká koordinace

ZV – zpětná vazba

